

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. VIII. An in damnatione propositionis vigesimæ octavæ damnetur
aliquid aliud præter restrictionem mentalem?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

gere, quod præstare non tenetur.] Respondeo enim negando sequentem. Ad probationem distinguo propositionem assumptam: iniustum est quemquam ad id cogere, quod præstare non tenetur [sub culpa neque sub pœna,] omitto; quod præstare non tenetur [solum sub culpa,] nego. Et quidem eadem argumenti formam argui possit contra aliquas leges civiles; quæ non obligant sub culpa, sed solum sub pœna: ad quas observandas potest obstringere iudex, quamvis non obligent sub culpa.

86. Qua quæstione sic decissa, restat inquirere modum, quo reus sine periurio possit cælere veritatem. Afferoque cæleri posse eisdem modis, quibus ad tertiam dubitationem dixi de adultera, à qua maritus exigit iuramentum. Excepto primo modo, quia solum potest deservire, quando iudex reum interrogat de adulterio, non vero quando de cæteris criminibus.

87. Ad tredecimam dubitationem de reo negante delictum, quia iudex non interrogat iuridice; respondeo, iisdem modis amphibologiz eum uti posse, quibus diximus ad præcedentem dubitationem.

CAPVT VIII.

An in damnatione propositionis vigesima octavae damnetur aliquid aliud præter restrictionem mentalem?

NON EGRET SVMMARIO.

88. **E**X dictis in superioribus constat, in damnatione propositionis 26. & 27. non contineri aliud, nisi restrictionem mentalem; sicut etiam doctrinam, quæ asserat, esse posse causam aliquam honestam

restrictionem mentalem: neque in eodem decreto damnari alios amphibologiz modos, qui sine mendacio possunt usurpari.

89. Circa propositionem tamen 28. dubitatur, an præter restrictionem mentalem damnetur aliquid aliud? Et rationem dubitandi præbent ea verba, quia non tenetur *declarare iudici crimen occultum*. In quibus verbis damnari videtur propositio asserens; neminem teneri ad fatendum crimen suum occultum iudici interroganti. Et ideo Filguera in expositione huius propositionis 28. asseruit, eam doctrinam de crimine occulto non fatendo coram iudice, damnari in eo decreto. Sed multo melius Lumbier tom. 3. Summa, nu. 1857. & seqq. affirmat, ibi solum damnari restrictionem mentalem neque sub damnatione contineri doctrinam de neganda veritate coram iudice interrogante. Etenim nullus author, quem sciamus, dixit, iudici legitime interroganti posse reum negare veritatem, nisi quando imminet reo pœna capitalis, aut alia prope similis.

90. De isto autem casu an volens ascendere ad Magistratū, teneatur aut non teneatur ad manifestandum suum crimen occultum, Principi aut gubernatori interroganti; nihil decidit hæc damnatio: sed solum statuit, illum interrogatū non posse uti restrictione mentali. Circa aliam vero quæstionem, an in eo casu Princeps, vel gubernator interroget iuridice, aut non, circa crimina occulta; nihil statuit hæc damnatio. Scimus quidem, quod si Princeps interroget iuridice, interrogatus teneretur declarare; quod si ille non habeat ius interrogandi de crimine occulto, interrogatus non teneretur declarare. Hæc autem damnatio abstrahit ab ea quæstione, dummodo firmiter teneatur

teneatur, illi dignitatis candidato nullatenus licere vti restrictione mentali.

61. Confirmatur ex leg. *Semper*. ff. de Regulis iurif., vbi pro regula generali traditur: *Semper in obscuris* (id est in dubijs) *quod minimum est, sequimur.* Vt ex alijs etiam textibus ostendi supra. Cum ergo non sit certum, quin potius valde dubium, an Pontifex damnet opinionem aliquam circa manifestandum veritatem iudici interroganti; quod minimum est, sequi debemus, nempe quod ea damnatione non contineatur id, quod spectat ad manifestandum iudici crimen occultum; sed solum id, quod spectat ad restrictionem mentalem, quæ ex nullo capite honestari potest.

DISERTATIO XX.

An liceat simulare administrationem Sacramentorum, saltem ex metu gravi?

CAPVT I.

Pro expositione propositionis 29. damnata præmittuntur aliqua.

SVMMARIVM.

- Refertur propositio damnata, & eius sensus.* num. 1.
- Distinctio simulationis formalis, & materialis.* num. 2.
- Duo requisita ad simulationem formalem.* num. 3.
- Quid sit simulatio materialis; &*

quid, quando signa externa indifferentia sunt ad plura significanda? num. 4.

Quod nam sit discrimen inter voces, & signa externa quoad significationem? num. 5.

Quomodo signa externa possint procedere à diversis causis, & ideo significare diuersa? num. 6.

Qualis fuerit simulatio Iosue, & militum eius? num. 7.

Quid quando Christus Dominus finxit, se longius ire? Lucae 24. num. 8.

Duplex distinguitur simulatio materialis alia, qua respicit circumstantiam vitiosam, & alia absque tali circumstantia. num. 9.

1. **P**ropositio 29. inter damnatas hæc est: *Vrgens metus gravis est causa iusta Sacramentorum administrationem simulandi.* Quæ propositio vnum supponit, & alterum statuit. Supponit, illicitum esse simulare administrationem Sacramentorum absque causa gravi; & statuit vrgentem metum esse causam gravem, ratione cuius non sit illicitum simulare administrationem Sacramentorum. Damnata autem hac propositione, relinquitur, ita esse illicitam eam simulationem, vt non sufficiat metus vrgens, vt reddatur licita. Vt autem sensus huius propositionis, & damnationis eius melius percipiatur, aliqua prænotari oportet.

2. Prænotandum est ex P. Suarez de legib. lib. 9. cap. 17. num. 15. dupliciter usurpari posse, & solere vocem *simulationis*: alia est enim simulatio formalis, & alia simulatio materialis. Simulatio formalis iuxta S. Thomam 2. 2. quæst. 111. art. 1. 5. Tom. corp. est, cum quis per signa externa factorum; vel rerum significat aliquid contrarium eius, quod credit.

Ggg At-